

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166. szám, Falcione-féle házban.
Kiadóhivatal:
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth- (fő-) utca.

Felelős szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPÁD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Egyes szám ára 8 kr.
Neptantóknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt.
Megjelenik minden vasárnap és esztőtörökön.

A kedves kormány- párt.

A „Nemzet” nemrég kérdést intézett a nemzeti párthoz abból az alkalomból, hogy a képviselőház félóra alatt megszavazta a honvédelmi költségvetést. A kérdés a többek között így hangzott:

„Mért nem örvendeztetnek meg bennünket annak kijelentésével, hogy megszűnvné köztük és köztünk az elvi határvonalak, nem elvek és eszmék, csak személyi természetű ellentétek választják el a nemzeti pártot a szabadelvű párttól?”

És még tovább ment a félhivatalos. Azt mondta: „Erre a kérdésre pedig nem pusztá kíváncsiságból ohajtottunk volna feleletet kapni a költségvetési vita folyamán a nemzeti párt részéről. Mert legjobban mi örülnénk neki, ha a kiegyezés nagy művének védelmébe nem választaná el tőlünk Apponyi gróft az ő néhai programjának — emlékezete. Mert ez már csakugyan az árnyékok árnyéka volna.”

Mintha csak Bánffy nevében beszélt volna ilyen édesen. Legalább is határozott felhívás ez: a veszélyeztetett kiegyezés nagy művének a védelmére. Az a legcsodálatosabb a dologban, hogy ez a felhívás alig néhány nappal követi azt a lesújtó bírálatot, amelyet pártunk vezére gyakorolt az uralkodó kormányzat felett. Így tehát megint meg van szorulva az a híres és hatalmas nagy többség.

A függetlenségi újságok szerint ugyan azok a fent idézett kérdések valóságos felhívások a fúzióra. Csúfolják is már érte, hogy amit mindig perhorreszkált, azt most egyszerre üdvösnök találná.

Csak hogy hiába való erőlködés az egész. A szabadelvű párt meghasonlott önnönmagával is, a közvéleménnyel is. A szabadelvű párt elvesztette az ország bizalmát és így népszerű és kifogástalan elemekkel

szeretné rossz vérért megújíítani. A nemzeti párt azonban most sem lesz hajlandó, semmiféle fúzióba beleegyezni.

Érzi a szabadelvű párt, hogy nagyon is közel van már május elseje, amikor elő kell terjeszteni a kiegyezési javaslatokat. Ennek a rövid határidőnek rohamos közeledése valóságos kétségbeesésbe hajtja ezt a hatalmas pártot. Az udvari köröket is nagyban foglalkoztatták ezek a nagy kérdések és amint mondják, még az udvri estélyek hangulatán is meglátszott, hogy komoly napok előtt állunk.

Hiszen nem lenne baj, csak a quotát föl mernék az osztrákok kívánsága szerint emelni. Ausztria ugyan a kiegyezés megújítását is követeli, de oly módon, hogy a kapcsolat ne legyen kifejezve a tárgyalások során. Más szóval azt jelenti ez, hogy súlyos feltételekkel, az eddigieknél is terheesebbekkel újítsuk meg a gazdasági kiegyezést, és azután hajtsuk meg a fejünket a quotalomelés előtt is, mert hiába, az osztrákok drágán adják a barátságot. Az osztrák pártok fegyverszünetének mi adjuk meg az árát, még pedig a legmagasabb árát, mert kevéssel be nem éri ez a féktelen had.

Bánffy hajlandó volna minden áldozatra, hogy a hatalmat megtarthassa. A nemzeti pártot is azért akarja behálózni, hogy ne legyen aki hűtlen sáfárkodásáért felelősségre vonhassa.

Minden jel szerint odajut a kérdés, hogy már a szabadelvű párt körébe is hiányozni fog a szokott egyetértés. Ha Bánffy Dezső azt hiszi is még mindig, hogy az ország legéletbevágóbb érdekeinek könnyelmű föláldozásánál is maga mellett fogja találni a mindenre kész és engedelmis többséget, vannak jelenések, melyek ezt kétségessé teszik. Végre is, természetellenes volna az ellenkező. Hiszen a szabad-

elvű párt tagjai is csak hazafiak, őket is csak érinti és foglalkoztatja a készülő dobzse-egyesség és meg kell, hogy döbbenjenek a gondolatra, hogy a kiegyezés föltételeit egyszerűen diktálni fogják Bécsből.

Jól tudja a kormánypárt is, hogy ez mit jelent. Jól tudja, hogy a fékvessztett osztrák politikusok most akarják még igazán gyarmattá tenni Magyarországot és hogy az ő föltételeik elfogadása nálunk a leg-rövidebb idő alatt valóságos közgazdasági csődbe vezetne és kiszámíthatatlan kárára volna ugyis nyomoruságos viszonyainknak. A kormányelnök talán nem is tudja ezt egész jelentősége szerint mérlegelni, de nem is akarja megérteni a helyzet komolyságát. Bánffy még mindig az a szabaduszó, akit ha bedobnak a vízbe, igyekezik a part felé. Most is azt cselekszi. Igyekezik megmenteni az életét és a miniszterségét, igyekezik a szárazra ő maga s nem törődik vele, hogyan jut szárazra az ország, melynek kormányzását a kezébe adta a véletlen.

Nem mese az, hogy ezt látva, nagy aggodás fogta el már is a szabadelvű párt jobb elemeit. Azokat, kik elkövetkezni látják a már eddig is nyomasztó kiegyezésnek még végzetesebb kötés mellett való megújítását. Ezek az elemek igazán aggodónak és már is észrevehető tartózkodással viselkednek. A miniszterelnök mindenesetre észrevette és érzi ezt a tartózkodást és érzi, hogy mindenre mégsem lesz kapható az a többség a maga egészében. Hogy vannak a soraiban sokan, akik e nehéz kérdésnél meg akarják tenni a jobb köteleességüket és nem dobják oda áldozatul a nevüket és jövőjüket egy oly alku mellé, aminek fogadását igazolni nem lehet soha.

Sz. N.

Városi dolgok.

Nagyon szomorú dolog, hogy városunkban a vállalkozási szellem nem igen bír fellendülni. Pedig Zombor csakis akkor fogja nagy misszióját betölteni, ha egy gazdaságilag, mint közművelődésileg valódi központjává válik a hatalmas Bács-Bodrogh vármegyének. Ezzé pedig addig nem fog fejlődhetni, amíg parlagiasságából kiemelkedni nem tud.

Hiába állítják, hogy kizárólag a pénzerők hiánya okozza városunk stagnációját. Így is nagyon sok irányban lehetett volna haladni, fejlődni, ha a város élén olyan vezetők állottak volna, akik igazán buzgólkodtak volna a haladásért. Különösen a város elkerülhetetlenül szükséges nagyobb építkezéseit, mint az igazságügyi palotát, az új színházat, a gőzfürdőt addig kellene elhatározni és megkezdeni, amíg a telkek ára aránylag mérsékelt. Nem annyira pénz, mint inkább a jövőbe pillantani képes bátor és művelt közvélemény szükséges az ilyesmire.

Amikor egy valamire való város közvéleménye át van hatva valamely javítás szükségességétől és hasznosságától, akkor meg is találja az utat és módot a szükséges pénz előteremtéséhez.

Ami pedig Zomborban a magánvállalkozási kedvet illeti, ezt két főok lohasztja le. Az egyik az, hogy hiába ad az állam meghosszabbított adómentességet, ha a községi pótlék oly nagy, hogy majdnem felét teszi az állami adónak. Ezen a bajon, amely minálunk a város pénzügyi segéd-forrásainak az elhanyagolásából és ki nem aknázásából származik, csakis jobb gazdálkodással lehet segíteni.

A másik oka lassu fejlődésünknek a magas kamatláb. Pénzügyeink még általában oly magas kamatlábbal dolgoznak, hogy kölcsöneik építkezési célokra csakis nagy rizikóval használhatók. Ez az állapot nem is fog meg-

változni mindaddig, míg a központi nagy bankok el nem szánják magukat arra, hogy minálunk is nyújtanak építkezési kölcsönöket.

Sezbb és ideálisabb állapot volna kétségkívül, ha minden új házat, amely épül, a tulajdonos a saját készpénzéből, hitel igénybevétele nélkül építené. Ezek az idők azonban sohasem fognak bekövetkezni.

Most a márciusi napok üde levegője fujdogál. A szabadság magasztos eszméi lelkesítik a kebleket. A nagy múlt emlékezete sokszor feledtetni a sivár jelent. A régi dicső napok ismét kiapadhatatlan örömök forrásaivá válnak.

Március 15-ének az ünnepségei még zilált politikai életünk viharait is le fogják csendesíteni. Városunk sebare is opium erejével fog ez a néhány nap hatni. Feledni fogunk, tündérlőmaink lesznek, ideálok ködfátyolképeiben fogunk gyönyörködni. . . Csak az ébredés keservei elmaradhatnak.

Ha nem is Pécs, Szeged, meg az ezekhez hasonló nagyobb vidéki városok tisztasága lebeg is folyton szemünk előtt, mégis lehetetlen meg nem botránkozunk a városunk utcáin átvonuló árkokban összegyülemlett szennyes vizek és pocsoljak láttára. Még sok faluban sem tűrnek el ilyen rendellenéseket.

Ezenkívül az a rengeteg sár a járdákon sok tekintetben még Ó-Szapárt is irigylésre méltó színben tünteti elő. Életének a veszélyeztetése nélkül még a szomszédba se mehet át senki. A szabályrendelet szerint a háziurak pénzbüntetésekkel szoríthatók a járdák tisztántartására. Igen ám, ha az ugynevezett tapintat nem lenne a világban. Az egyik háziurat azért nem szorítják a rendre, mert jó kormányparti, a másikat, mivel bizottsági tag, a harmadikat, minthogy nagyon befolyásos. Így azután a szabályrendelet legfeljebb valamelyik külvárosi szegény parasztra merik rá-citálni, akinek a háza előtt meg a ma-

dár se jár, meg azután akinek a haragjától nincs is mit tartani.

Egy-két hét előtt ugyan vettünk olyasmil észre, mintha a Kossuth Lajos-utca sarán holmi seprők csináltak volna barázdákat. Azonnal az új rendszerről, erélyes intézkedésekről, a szebb jövő hajnaláról és több eféle dolgról kezdtünk ábrándozni. A csütörtöki eső állat megeremtelt nagy sár azonban már egészen zavartalanul hever a járdákon. H.

Március hó 15-ike Zomborban.

Tisztelt polgártársak!

Áthatva az 1848-iki évi március események vívmányainak fontosságától, az évek előtt nyert megbízatásunkhoz híven ez idén is megtettük az előkészületeket, hogy március hó 15-ét, mint a közsabadság, jogegyenlőség és sajtószabadság kiáltásának és kivívásának dicső napját, megünnepelhesük!

Felkérjük tisztelt polgártársainkat, szíveskedjenek hathatós támogatásukkal és közreműködésükkel hazafias törekvésünket előmozdítani, hogy most, a midőn a nevezetes, hazánk történetében korszokot alkotó napnak 50. évfordulóját ünnepeljük, ünnepélyünk fénye, impozáns és általános jellege maradó emlékeztető és a nagy nap rendkívüli horderejű vívmányaihoz méltó legyen.

Kérjük tisztelt polgártársainkat: március hó 14-én este világítsák ki az ablakokat s diszítsék fel a házakat; jelenjenek meg minden külsőbség nélkül tömegesen az ünnepélyek minden részletén, ezzel is tanúsítva, hogy mindannyian egyformán méltányoljuk és élvezzük az 1848. évi március hó idusának áldásait.

Szerelvény szótunk bizonyára visszhangra lel Zombor város hazafias polgárságának lelkiületében.

Hazafias üdvözléssel a március hó 15-iki ünnepélyeket rendező bizottság:

Bárczi Iván s. k.,
elnök.

Vértési Károly s. k., Zsuljevits Ernő s. k.,
alelnök. alelnök.

Mayer József s. k., Szalay Frigyes s. k.,
pénztárnok' titkár.

Szakács Lajos s. k.,

jegyző.

Alföldy Árpád dr., Buják József dr., Bit-

T A R C Z A.

Zombor közigazdasági állapota 1897-ben.

Dr. Falcione Nándor közigazdasági előadói jelentése.

Az 1897. év gazdasági tekintetben rég idő óta a legkedvezőtlenebbek egyike volt, mert a gyenge buzatermés a gazdákat legnagyobb jövedelemiktől fosztotta meg, és ezen súlyos helyzeten a buza árának rohamos emelkedése sem segített, mivel csak igen kevés vagy semmi búzát sem adhattak el, és a 12 frtos buza ár nem pótolta a mennyiségben mutatkozott tetemes hiányt. Ehhez járult a munkabérek emelkedése, mi a kezelési költségeket szaporítván a tiszta jövedelmet csökkentette.

A múlt évben beérkezett összesen 20 ügydarab, melyek mind elintéztettek; ezenfelül részt vettem a városi tanács felhívására a szabad forgalomra jogosított faiskolák megvizsgálásában; a főispán felhívására véleményes jelentést tettem a cseléd törvénynek aratási sztrájk által indokolt módosítására nézve részt vettem a gazdasági egylet ál-

tal rendezett díjazásokon is, versenyeken és a munkás mozgalnak tárgyában tartott értekezleten.

A részleteket illetőleg tisztelettel jelentem, hogy a lötenyészlés terén örvendtes haladás mutatkozik; de kétségtelen, hogy a haladás nagyobb lehetne, ha elegendő megfelelő mének államanak rendelkezésre, minélfogva a bajai menteleposzlály ménlétszámát okvetlen emelni kellene; az állami fedező állomáson 4 mén volt, melyek mintegy 200 kaneczát fedeztek. A tenyész — anyag minősége nem egészen kielégítő, de fokozatosan javul, a nevelés is gondozás megfelelő. A tenyészirány a könnyű jockey és táros ló tenyészése. Károsnak tartom, hogy Bácsmegegyében az igásló tenyészteséhez szükséges ménanyag hiányzik, mert a tulnyomóan angol mének után nevelt lónak nem elég erősek és nem elég nyugodtak a nehéz munkához. — Minthogy pedig a kisgazdák minden gazdasági munkát lovakkal végeznek — szükség lenne egy nyugodt vérmérsékletű nagy erős igás lóanyag tenyészését megfelelő mének kiosztása által előmozdítani.

A lötenyésztes előmozdítására a gazda-

egylet a múlt évben is rendezett lódíjazást Ó-Kanizsán és löversenyt Zomborban melyek minden tekintetben jól sikerültek. Márczius 19-én katonai lövasár tartott, de az elővezetett 230 drb ló közül a bizottság csak 2 darabot vett egyenként 325 frtért; ily körülmények között a katonai lövasárok ezéjüknek meg nem felelnek és reformálásuk szükséges. Minthogy eddig csak a megyékben vannak lötenyésztes bi zottságok, szükségesnek tartanám, hogy minden külön törvényhatóságot képező városban is alakítás-sék lötenyésztes bi zottság.

Az állat egészségügy kedvezőtlen volt, mert a sertésvész a város területén nem szünt meg pusztítani; egyéb gazdasági állapotok között járványok nem fordultak elő. Az állategészségügyi törvények lehetőség szerint végrehajtottak.

A négy országos vásáron a felhajtás (sertéseket kivéve melyekre a zárlat még fennáll) elég nagy volt és a jobb minőségű ló és szarvasmarha értékesítése kedvező volt.

A városi vágóhíd állapota teljesen megfelel az egészségügyi követelményeknek.

A szarvas marha tenyésztes terén mind

termann Gyula, Czeder János, Donoszlóvit József, Donoszlóvit Vilmos dr., Duronelli József, Erlich Mándor, Fodor Mihály, Latinovits Szaniszló, Mály István, ifj. Heindlhofer Róbert, Novákovits Izidor, Pataj Sándor dr., Pfeifer József, Rácz Soma, Raisz Lajos, dr. Szakács Nándor, Székely István.

Trischler Károly,
bizottsági tagok.

Az ünnepélyek programja:

Március hó 14-én:

1. Este a házak feldíszítve és kivilágitva.

2. Este 7 órakor a tűzoltó-testület vezetése és zenekarának közreműködése mellett díszmenet a város főbb utcáin.

Március hó 15-én:

1. Dél előtt 11 órakor matinée a város háza nagytermében a következő programmal:

1. Szózat. Éneklő a zombori kaszinó-egyleti dalárdá.

2. Alkalmi óda. Szavalja Rácz Soma.

3. Ünnepi beszéd. Mondja Kozma László.

4. Hymnus. Éneklő a zombori iparos dalárda.

II. Este díszelőadás a városi színházban, melynek programja:

1. A nemzet imája. Éneklő a kaszinó-egyleti dalárda.

2. Alkalmi óda. Irtá Latinovits Szaniszló.

Ezután színre kerül: Március Idusa. Drámai költemény I. felvonásban, irtá Trischler Károly. Személyek: Az idő — Szalay Frigyes. A nemtő — dr. Patajné Vida Etelka. Egy férfi — Szakács Lajos. Petőfi — Duronelli József.

III. A díszelőadás után társasvacsora a polgári kaszinó összes termében.

A t. hölgyek kéretnek a vacsorán minél tömegesebb számban megjelenni.

A vacsora kezdete 9 órakor. — Egy töríték ára 1 ft 20 kr.

Jegyek kaphatók a rendező bizottság tagjainál.

A színházi díszelőadás kezdete pont 7 órakor.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Zombor szab. kir. városi közigazgatási bizottsága folyó hó 3-án, délután 3 órakor, dr. Vojnics István elnöklété alatt rendes ülést tartott a városháza kistermében. A bizottsági tagok közül jelen voltak: Fehér Gyula apát-plébános, Popovics

István főorvos Sztankovics György, állam-építészeti felügyelő, Mayer Károly, kir. alügyész, Gräff Nikázi, tanfelügyelő; a pénzügyigazgató helyettese, dr. Zákó István, dr. Falcione Nándor, Kozma László, Pooskay Sándor, főügyész, Latinovics Szaniszló, dr. Gertinger Pál, Gyurisics György, főjegyző, dr. Alföldy Árpád.

A főispán megnyitván az ülést, üdvözlő különösen Trischler Ferencet, az új polgármestert, és az újonnan megválasztott bizottsági tagokat, Trischler Ferenc köszönetet mondva, igéri, hogy előtte mindig a város érdekei fognak lebegni.

Ezután az egyes előadók jelentései következtek.

A főorvos jelentése szerint az elmúlt hóban nem voltak valami kedvezők városunk közegészségügyi állapotai, pedig hevenyfertőző betegségek alig fordultak elő. Az iskolába járó gyermekek egészségi állapota kifogástalan. A halálesetek száma 64, a születéseké 75. Az elmúlt hóban egy 103 esztendősi zombori asszony hunyt el. A főorvos megvizsgálta a helyi piacot és egy esetben elkobozta a rossz gyümölcsöket. Orvosrendőri boncolás kettő fordult elő. A halál oka az egyik esetben önkasztás, a másikban baleset volt. Házaságra az elmúlt hóban összesen 35 pár lépett. A köztisztaság kielégítő volt.

Az ügyész jelentése szerint a zombori kir. törvényszék fogházában jelenleg 131 a tartóztatottak száma. Ezek közül elzárásra: 2. fogházra: 30, börtönre: 51, fegyházra: 10 van elítélve. Felebbezés alatt áll: 7, vizsgálati folyó 31 van. A rabok munkája február hóban a raboknak 40 forint 17 krajczár, az államnak 33 forint 16 krajczár hasznót hozott.

A gyámsági és gondnoksági ügyeknél a múlt hó elején 57 hátralek volt. Ehhez járult február hóban 359 beadvány ami, összesen 416 drb. Elintéztetett 310 darab, hátralek 106 darab.

A havi jelentések tudomásul vétele után, a közigazgatási bizottság a főispán ajánlatára, a munkadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1898. évi. II. t. cz. rendelkezéseivel képest, az albizottságba, amely a közigazgatási bizottság választott tagjaiból két évre alakítandó meg, a következő bizottsági tagokat választotta be: rendes tagokul: Széchenyi Józsefet, Fehér Gyulát, Koczárk Zsigmondot és dr. Drakulics Pált, pottagokul: dr. Zákó Istvánt, dr. Alföldy Árpádot, Kozma Lászlót és dr. Kronics Istvánt.

Ennek az albizottságnak az elnöke a főispán, illetőleg ennek helyettese; tagjai az albizottságba megválasztott négy rendes és négy pottag, közül kettő; az albizottság jegyzőjét a törvényhatóság jegyzői karából a főispán rendeli ki.

Dr. Maczicz Pál volt anyakönyvezető tanácsnok helyébe a közigazgatási bizottság Walter Nándor tanácsnokot, helyettesül pedig Latinovics Szaniszló első aljegyzőt fogja kinevezés végett a belügyminiszternél javaslatba hozni. Ugyanitt egy irnoki állás rendszeresítését is kéri, még pedig a belügyi tárca terhére, a közigazgatási bizottság, minthogy a folyton szaporodó anyakönyvezetői irodái teendők másként el nem intézhetők.

Az ülés utolsó tárgyát az évi jelentések összeállításra képezte. Itt megemlítjük, hogy a kereskedelemügyi miniszter ismét meg lett kérve, hogy kösse össze Zombor telephonicus Budapesttel, minthogy ezt a megye központjának és kereskedelmi jelentőségének érdekei okvetlenül megkövetelik.

Hirek.

* **Az új zombori járásbíró.** Ő Felsője a kiraly, a Weber Ferenc előzősége folytán megüresedett zombori második járásbírói állásra: Szabó József, nagyszent-miklósi kir. járásbírosági albirot nevezte ki.

* **Kinevezés.** A zombori kir. törvény szék elnöke Göber Ferenc szegedi kir. ítélőtábla apidijas hivatalozgát a vezetés alatt álló zombori törvényszékhez III-ad osztályu hivatalozgává nevezte ki.

* **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszter a kisszállasi anyakönyvi kerületbe Bukovay Ferenc községi jegyzőt, az ókanizsai Trenk István községi jegyzőt, a bathonostori Muró Péter községi jegyzőt anyakönyvezetőkke; továbbá a zentaiba Bán Lajos zentai lakost, a kisszállasi Bart Emil uradalmi tisztet, a déronyaiba Lukits Béla segédjegyzőt, végre az óstapariiba Iveczi Frigyes segédjegyzőt anyakönyvezetők helyettesekke nevezte ki.

* **König Gyula Zomborban.** König Gyula, mezeytemi tanar, miniszteri tanacos varosunkba érkezett, hogy mint a magyarországi felső keresk. iskolak főigazgatója vizsgalatot tartson a helybeli keresk. iskola felett. Ugy tuduk, hogy itt időzése kapcsan, az iskolanak az állam által leendő

nagyobb tervet foglal el a nyugott marha tenyésztése, mit nagyobb tejelő képességének és a városi lakosságnak a tarka marha irránti előszeretetének kell tulajdonítani; ezzel karöltve jár a nyugati marha által igényelt jobb gondozás és takarmányozás; — e terén tehát az emelkedés kétségtelen, hátrányos azonban a jó apa állatok hiánya, mert a város a magyar marha tenyészkerületéhez tartozván, csak magyar fajú bikákat tal, indokolt lenne legalább egy simmenthali bikának beszerzése.

A sertés tenyésztés a vész által okozott súlyos veszteségeket szenved, de némi haladás észlelhető, mert az ujjában beszerzett tenyész — állatok jobb minőségűek.

A juh-tenyésztés általában hanyatlak, minek oka a szükséges legelőterületek és a teletek ugarnak folytonos apadása A baromfi-tenyésztés öröndetesen emelkedik, a jobb fajták tenyésztése mindinkább terjed, és mint-hogy az értékesítési viszonyok, a városi lakosság fokozott igényei miatt igen kedvezők, annak nagyobbérvű kiterjesztése remélhető.

Az állattenyésztési szabályrendelet, amely jó apa — állatok használata iránt intézkedik

megalkotta,ott kormányhatóságilag jóváhagyott és életheleptéteése iránt a szükséges lépések megtétték.

Bács-Almásón, szeptember 19-én tenyész kiállítással kapcsolatos szarvas-marha-díjazás rendeztetett. A díjazás csak magyar fajta marhára terjedt ki; díjaztatott 5 tehén, és 2 üsző, összesen 340 koronával.

Ami a termést illeti, az a város területén buzából és árpból igen gyenge, zabból és tengeriből jó közép volt. Termet kat. holdankint buza 5 m. m., árpa 5 m. m., zab 8 m. m., tengeri 10 m. m.; az értékesítés kedvező volt, mert az összes gabonane-műek árai emelkedtek. A buza ára elérte a 12 forintot, az árpa és a zab 5 forint 50 krajczárt, m. mázsánként. Az időjárás eltekintve az igen erős nyártól, rendes volt, elemi csapások nem fordultak elő.

A gazdasági-egyestől Zombor város területén is sikeresen működött, egy gazdasági havi folyó iratot adott ki, és ez által tagjai között a szakismereteket terjesztette. Rendezett lövészert Zomborban, lö-díjazást Ó-Kanizsán és tenyészállat — kiállítással kapcsolatos szarvas marha — díjazást.

A gazdasági szakismeretek terjesztése-érdekében sajnos, Zomborban nem történt semmi; gazdasági tanintézele földműves iskolája nincs, tantolyamok nem tartattak, a vándortanítók nem rendeztek felolvasásokat.

Kereskedelmi növények közül csakis kender termesztik, de ez is csak oly csekély mértékben, hogy említés sem érdemel.

A selyemtenyésztés körüli állandó haladás mutatkozik. A múlt évben selyemgubó-kért 13809 forint 42 krajczár fizetett ki zombori lakosoknak. Azonban nem lévén elég szederfa, éppen az utolsó időkben nincs a hernyók részére elegendő táplálék, minek folytán sok elpusztul és sok csak másodrendű gubót ad. Felhivandó lenne a törvényhatóság, hogy a szederfák szaporítása iránt intézkedjék.

A szőlőművelés terén csekély haladás mutatkozik; a phylloxera ugyan folyton tovább terjed de most már Nagyméltóságod intézkedése folytán a szőlőművelés könnyebben lévén beszerezhető több és több birtokos védekezik szőlőműveléssel. Az amerikai ojtványtelepítések is szaporodnak, de mivel az eddigi

átvételére nézve is értekezni fog mérvadó egyénékkel.

* **Eljegyzés.** Bekits Tivadar cs. és kir. utaszaszados eljegyezte Borgyosky Sztnának kisasszonyt Zomborból.

* **A gőzgépezőket és kazánfűtőket vizsgáló zombori bizottság** f. év márczius hó 26-án fogja legközelebről vizsgálatait tartani a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében. (Megyeház.) — A vizsgálatra jelentkezni ohajtók, kellően felszerelt nyomóvanyáikat, a m. kir. államépítészeti hivatalhoz intézzék. A vizsgálatra jelentkezőknek igazolniok kell: 1. hogy a 18 életemet betöltötték. (ifjabb egyének keresztlevele); 2. hogy magyar honossággal bírnak; 3. hogy erkölcsileg kifogástalan életiek, (a 2. és 3. alattiak azon egy bizonyítványba is foglalhatóak); 4. hogy fűtőt kazán, illetőleg dolgozó gép mellett, gépész felügyelete alatt legalább hat hónapon át dolgoztak. (Az erről szóló magabizonyítvány az előjáróság által is megerősítendő.) — Egyuttal arra is figyelmeztetnek a jelentkezők, hogy a gépészjelöltek által az állam hivatalos nyelvénél oly mérvben való ismeret kivántatik meg, hogy a kiadott kazánügyi rendeleteket teljesen megértessék: magyarul olvasni, írni, beszélni tudjanak. A kazánfűtőjelöltektől csak az állam nyelvénél megértése s a számok olvasása kivántatik meg.

* **Főgymnáziumi ünnepély.** Főgymnasiumunk ifjusági önképzőköre remzeti ünnepségünkkel felszazados évfordulójanak méltó kegyelettel való megünneplésére készül. Az évforduló napján, márczius 15-én, reggel 1/9 órakor, a helybeli r. kath. templomban háladoó istentisztelet lesz, mely után 1/6 10 órakor kezdetét veszi az Emlékünnepély az intézet tornacsarnokában, a következő műsorral: 1. Nemzeti dal. Hubay Jenőfő. Éneklő a főgymn. énekkar. 2. Ünnepi beszéd. Tartja Ribiczey Kálmán, VIII. o. t., ifj. elnök. 3. Magyar népdalok. Előadja a főgymn. zenekar. 4. Márczius 15. Pályanyertes óda. Szavalja Frey A. Gyula VIII. o. t. Irta Goldschmidt Rezső VIII. o. t., kori titkár. 5. Régi magyar dalok: a) Rakóczy kesergője. Káldy Gyulától. 6. Egykor én is kedvemre éltem. Szent-Gály Gyulától. Éneklő a főgymn. énekkar. 6. Gyüleget. Császár Kúnok cz. operájától. Előadja a főgymn. zenekar. 7. A jobbság helyzete. Pályanyertes értekezés. Irta és belőle szabad előadást tart Brauner Zsigmond, VIII. o. t. 8. Vonós négyes. Mozarttól. Előadja: első hegedűn Ribiczey Kálmán, VIII. o. t. második hegedűn Diener Elemer, VII. o. t., mely hegedűn Frey Ár-

min Gyula, VIII. o. t., gondonkan Henneberg Géza, VI. o. t. 9. A rab. Irta Radics György. Szavalja Iszák Aladár. 10. Népdal-egyveleg: a) Nem hallottam soha . . . b) Magasan repül a daru . . . c) Édes anyám, kedves anyám . . . Éneklő a főgymn. énekkar Felhívjuk már ez alkalommal is a t. szülők és közönség becses figyelmét az ifjuság hazafias ünnepélyére.

* **A biciklisták közgyűlése ma van.** Meghívó! A zombori kerékpáregylet 1898. márczius hó 6-án d. u. 3 órakor a Vadászúrt szálló emeleti helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a t. egyeleti tagok tisztelettel meghívattak. Tárgy: 1. Titkári jelentés. — 2. Pénztárnoki jelentés. — 3. Évi költségvetés megállapítása. — 4. Egyeleti tisztviselői választmány, számvizsgáló tagok megválasztása. — 5. Indítványok. — 6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőnek kiküldése. Zombor, 1898. febr. 24. Választmány.

* **Baptisták Zomborban.** A külföldről importált baptista szektanak — nálunk sok követője akadt. A baptisták ugyan is az Amerikából és Angliából kapott segélypénzek révén titkos, de kiterjedt agitációt folytatnak. A vidékre több ezer példányban küldik Békéhről és Vasarnapi Taritó című folyóirataikat, sőt némely helyen imaházat is sikerült alapítaniok, így Hódmező-Vasárhelyen, Aradon, Zomborban és Sátoralja-Ujhelyen. A baptistáknak már azért is könnyű a térítés, mert kis gyermekeket is befogadnak egyházközségükbe.

* **Elhalasztott estély.** A bajai kereskedő ifjak egylete által febr. 26-ára hirdettet művészestély C s i l l a g Teréz asszony akadályoztatása folytán rövid időre elhalasztottat.

* **Magyarország népesedése 1897-ben.** A központi statisztikai hivatal adatai szerint Magyarországon és Fiumében az 1897. évben élve született 644.038 gyermek, halva 14.643; a halálozások összes száma 451.833, a népesség szaporodása tehát 192.215 lélek.

* **A kalocsai-bácsi érseki megye** 1898. évről szóló Névtárát (egyházmegyei schematismust) e héten küldte szét az érseki iroda. A nagy gondnal és pontosággal összeállított vastkos 220 lapnyi füzet érdekes adatokat tartalmaz a nagy egyházmegyének — mely egész Bácsmegegyét, Pest és Csongrád megyéket jelentékeny részét foglalja magában — vallási és néprnévelési viszonyaira nézve. Hú képét adja továbbá a

népesedési mozgalmaknak. Ime a közérdekké fuzet néhány adata: az 1000-ik évben sz. István királytól alapított egyházmegye első főpapja a magyar sz. koronát Romából hozó Asztrik volt, kinek Császka György érsek, jelenlegi főpásztorunk a 81. utóda. Az 1747. évben megújított lőkapitalannak mostani nagyprépostja, dr. Hopf Janos v. püspök a 14. a nagyprépostok sorában. Az egyházmegyei papság létszáma, ide nem érve a 93 növendékapot, jelenleg 270. kik 116 parokhián lelkipásztorokdással foglalkoznak, vagy a tanúgy és egyházkományzat terén működnek. Harom szerzetesrend van az egyházmegye területén 5 házzal: a Jézusistársasági, cisztercita és sz. Ferencz rend. A rendi tagok összes száma 120. Harom női szerzetesrend 19 zardában 321 taggal, a leányoktatás és betegápolás alkaldoos munkáját végzi. Érdekes tudni, hogy nyelvi tekintetben a plébániák így csoportosíthatók: magyar 50, német 30, magyar-német 12, magyar-bunyevác 10, magyar-ném.-bunyevác, 19, német-bunyevác 4 tót-magyar 1. A lélekszám az egész egyházmegyében 841,183. Ebből katolikus 571,155, görög-keleti 117,615, lutheranus 79 243, kalvinista 45,480, zsidó 25,140.

* **Simonovits sásdi telekkönyvezető ügye.** A mult hó elején Simonovics Kornél sásdi kir. telekkönyvezető ellen folytatmal tett bünygyben a pécsi kir. törvényszék felmentő határozatot hozott. A kir. törvényszék ítéletét a kir. ügyész megelbzezte s így az két hét előtt a táblához ment fel. Ez ügyben a kir. itélőtábla ma délelőtt tartotta meg tanács ülését, a melyben a kir. törvényszék felmentő ítéletét helyben hagyta.

* **Baja szabadságtünnepe.** A szabadságharc ötvenéves évfordulóját Baja is megünnepli. Már márczius 14-én megkezdik, mint levelezőnk jelenti, az ünnepélyt. Este a főteren N y i r a l i t a r t ü n n e p i b e s z e d e t, majd utánna a Tóth Kálmán szobrához vonulnak, ahol ünnepi szavalás lesz. Másnap 15-én a polgárságnak, egyleteknek, felekezeteknek a díszünnepe (a templomokban is) és hogy el ne felejtük megemlíteni — díszközgyűlés.

* **Munkásegylet Topolyán.** Topolyai tudósítónk írja: Lippay Imre helybeli köztisztvisletben álló róm. kath. káplán kezdeményezése folytán városunkban Munkásegylet cimen igen üdvösnök ígérkező egylet alakult, melynek főintenciója a szegény munkásnép jelenlegi inséges helyzetén és állapotán való javítás és a munkakerés sikeres megoldása. A politika teljes kizárásával a munkás és a gazda közötti jó viszonyt akarja fenntartani. Gondoskodni akar a munkások arviról és özvegyeiről. Az egylet a napokban tartá alakuló gyűlését jelentékeny számú rendes, prátoló és alapító taggal. Elnöke lett hirnevés, jótékony orvosunk dr. Hadzsy Janos és diszelőke Bóbics Károly prépost. Császka kalocsai érsek és gróf Zicny Nep. János a város patronusa, hathatós anyagi segélyt ígérték az egyletnek. Mint hirlik, már a szomszéd községekben is megindult a mozgalom hasonló irányu egyletek alakítására, mert remélhető, hogy ily módon lehet elejt venni az elkereseredett szocializmusnak.

* **Méregkeverő hitves.** Tavaly télen történt, hogy Anitica Lukács topolyai földesgazdát arsenikkummal megmérgezte a saját felesége, hogy zavartalanul élhessen a szeretőjével. A mérégtől — mit a gyilkos hitves patkányirtásra kért a patikából — a férj azonnal meghalt. A szabadkai kir. törvényszék ennek idején gyilkosság miatt, életfogytig tartó fegházra ítélte A n a t o v i c s Lukácsnént, ezt az ítéletet helyben hagyta a kir. tábla, valamint ma Szezyert előadása alapján a kir. kuria is.

* **Eltűnt kulai kereskedő.** A kulai piacon majdnem három évtizeden át a legjobb hirűnek örvendett kereskedőczég tulajdonosa Baumgarten Gyula,

eredmények nem nagyon biztatók, a közönség inkább szénkénegezéshez fordul.

A gyümölcsészet örvendően fejlődik; a városi falkola szakszerűen kezeltek, a gyümölcs értékesítése a helybeli piacon kedvező, — de az elmúlt évben a gyümölestermés igen rossz volt.

A méhészet e városban igen csekély mérvben fuzetik és e téren felemlítésre méltó körülmények nem merültek fel.

A tejgazdaság a városi lakosság fokozódó igényei folytán állandóan emelkedik, folyton újabb tejgazdaságok keletkeznek, melyek azonban a friss tejnek értékesítésével foglalkoznak; a tej termékek feldolgozása mellözletik. Tejszővetkezlet a város területén nincs.

Kísérleti ügy terén csekély haladás tapasztalható, vető-magvizsgálatot gazdáink ritka esetben veszik igénybe — az újabb gazdasági gépek is nehezen terjednek Jó vetőmag iránt nagyobb az érdeklődés, és gyakran hoznak változtatás végett idegen helyről új magot; termelési kísérlet is történt egy-két esetben. Műtrágyák iránt az érdeklődés megcsappant, minthogy a kísérletek nem váltak

be. Káros rovarok terjedése ellen még nem történtek lényegesebb intézkedések.

A mezőrendőri szabályrendeletek életbe léptek; — a mező rendőrség újból szerveztetett; jelenleg 20 lovas rendőr végzi a mezőrendőri teendőket is, és eddigi működésük igen jó eredménynel jár. A szerb lovis irtása rendszeresen eszközöltetik.

A szállítási ügy kedvező a városnak 4 irányban van vasútja és 3 irányban műútja.

A munkás-ügy terén a szocializmus itt is terjed a mult évi aratás, alkalomával az aratók általában nagyobb követelésekkel léptek fel, a gazdák némi engedményektel tettek, mire az egység létre jött, a munka abbahagyása csak 2 birtokosnál történt, kik ez aratást napszamosokkal végeztették, de erőszakoskodások nem fordultak elő. Munkásokban némi felesleg mutatkozott, és ezek Szerém megyében találtak foglalkozást.

Gazdasági gyár van 3 gőzmalom, ezek a rozsz buza termés miatt a nyers anyagot nehezen szerezhetik be.

am. hó 12-én azon szándékkal utazott Bécsbe, hogy hitelezőtől fizetési halasztást kérjen, de ez idő óta semmi életjelt nem adott magáról. Hátrahagyott családját előlt a családfenök 2 heti távolléte és következetes hallgatása gyanusnak tűnő föl, a múlt héten Eisler Mór, az eltűntnek veje, keresésére indult, de a legszorgosabb kutatásai sem vezettek eredményre. Baumgarten Gyulának sem Budapesten sem Bécsben nem tudtak nyomára akadni. A szerencsétlen család a legnagyobb kétségbeesés közt várja a hírt az eltűnt családfeőről, kit teljesen zilált anyagi viszonyai, melyeknek rendezésére már képtelenség érezte magát, készítettek végzetes tetteire.

* **Nagy tűz Új-Szivaczon.** M. hó 26-án a délelőtti órákban nagy tűzjárta havarta meg Ó és Új-Szivacsz csönkjét. Ugyanis Keck János kereskedőnek az Új-Szivaczi községhez mellett lévő szériuskertjében ki-nyulladt egy kazal szalma, melyet az orkán-nyúl szél csakhamar át is vitt a szomszédok szalakra. A néhány percz múlva összesereglett lakosság a tüzet nagynehezen localizálta s ezzel elejét vette egy nagyobb katasztrófnának mely a tomboló szélviharban könnyen bekövetkezhett volna.

* **A „Nimród” vadászársaság közgyűlése.** A szabadkai Nimród vadászársaság február 27-én, vasárnap d. u. 5 órákor a Barany szállóda dísztermében alakuló közgyűlést tartott, melyen a tagok majdnem mindannyian jelen voltak. A vadászársulat célja: a vadtenyésztés előmozdítása mellett a vadászatra okszerű, gyakorlása és fejlesztése. E célból a társulat alkalmas és elégséges vadász területeket bérel és tart fenn. A közgyűlés az alapszabályok 5. §-a értelmében a vadászársulat tagjainak a letszámát 28 tagban állapította meg (eddig 34 volt), ezen meghatározott számon túl a társaság tagjaul senki fel nem vehető, s hogy ekként új tag felvételének csak valamely régi tag kilépése, kizárása vagy elhalálozása esetén van helye. Megválasztottak: elnökké: Varga Károly; alelnökké: Gabry László; vadászmeister: Gabry Károly; jegyzővé: Farkas József; pénztárnokká: Farkas János; ügyésszé: Mioszayvívics Milán; vadász orvosá: dr. Santha György. Választmányi tagokká megválasztottak: Bezerédy István, Lichtnekert András, Magyar Jenő, Manojlovics László, Piukovits József, dr. Rádits Péter, Jd. Vojnich Sándor, ifj. Vojnich Sándor, ifj. Vojnich Pista és ifj. Vojnich Máté.

* **Jegyzőválasztás.** Bukin községében jegyzővé Diksz Lajos választott meg.

* **Megegerősítés.** Az igazságügyminiszter az apatini kir. járásbíroságnal ideiglenes minőségben alkalmazott Hengen István aljegyzőt ezen állásban végleg megerősítette.

* **Színházi hírek Bajáról.** Levelezőnk írja: Szenzációsnak és rendkívüli érdekesnek ígérkezik a jövő színházi hét. Megkezdí a mi büvös pacsirtánk, Revicky Etelnek és végzi dr. Patáji Sándorné Vida Etelka úrnó Zomborból, kinek játéka s elragadó éneke mindentűnt ismeretes. Revicky Etelnek kedden lesz jutalomjátéka, „Brigitta hozományában” lép fel, szerdán csütörtökön és pénteken dr. Patáiné urnó vendégszerepel: Rippwan Winkle, Údvöske és Szegény Jonathan című operettekben; kiváncsian nézünk elébe! A társulat erősen készül a népszínház alkalmi darabjára: 1848 (Hadak útja)-ra, mely egyszerű kerül színre a budapesti előadással. A társulat megérdemli tehát a közönség teljes rokonszenvét s támogatását, s reméljük is, hogy a stelt hazaké nem is maradnak el.

* **Jóváhagyott alapszabályok.** A kereskedelemügyi miniszter a bacs-keresztúri ipartestület alapszabályait a jóváhagyó záradékkal ellátta.

* **Márczius 15. Pacséron.** Nagy falragaszok hívják fel községünk lakóit a magyar önvédelmi harc 50 éves fordulójának

ünneplésére. A polgári kör és Magyar Népker együttesen rendezi az ünnepélyt. programja a következő: 1. Istentisztelet az ev. ref. templomban, 2. Kivonulás a községháza udvarában, ahol a dalárda a Hymnuszt éneki. 3. Alkalmi költ. műny, szavalja Krucses Sándor. 4. Nyugosznak ök... éneki a dalárda. 5. Únapi beszéd. Tartja Szendy Lajos, ev. ref. lelkész. 6. Előre éneki a dalárda. 7. Előre szavalja Ér y Antal. 8. Szózat éneki a dalárda. Este a körökben kozvacóra és tánc lesz.

* **Eljegyzés.** Seelig er Ede Aradról eljegyezte Geiger Sarolta kisasszonyt Melykuton.

* **Földosztók Bács megyében.** A fővárosból ide lezudult ismeretlen szocialista apostol, csuf mondon csapta be Tataháza (Bács megye) község szegény lakóit. Február 28-án történt, hogy egy idegen uri ember jött a faluba, bejárva a paraszt házakat, a holt kezében kész térképpel parcelláknént tíz krajczarjával osztogatta ki közöttük a nagy területű Zsida és Borota határos birtokokat. Az amit ő szerint e birtokok mar f. évi május 1-sejével az új tulajdonosokra lesz át ruházva. Találkozott sok olyan földhöz ragadt szegény napzamos is a ki 29 parcellaért lefizette keservesen összekuporgatott két frjtát. Sikerült a csalónak ily módon 70 — 80 frtet összeszedni, a melyvel megelőgedve nyomtalanul ellíant. A becsapott parasztok csak másnap vették észre, hogy egy körmonfont szélhámós halójába kerültek. A csendőrségnek e mozgalmas időkben éberebbnek kellene lenni.

* **A szabadkai ügyvédi kamara választánya.** Priöl Ernő és Gyulai dr. Gaál Is van ügyvédek — Zombore közkhelyvel az ügyvédekről vezetett lajstromába folytatólág felvette; — továbbá, dr. Deák Lukács zentai lakos ügyvédét elhallozása fojton az ügyvédek lajstromából törölte, az irodája részére a halaszthatlan teendők ellátására ügygondnokul dr. Ellinger Jenő zentai lakost ügyvédét kirendelte.

* **Hamis ötvösök és ezresek.** A délvidék az utóbbi időben valóságos tan-yaja lett a hamis pénzgártóknak. Ezek leginkább olyan emberek, a kik felütetik a buta hiszékeny népet és a legotromább hamisítványokat hozzák forgalomba. A pénzcsinálók egyik főhelye a Csurog községe. Nagy-Becskerekhez közel van, csak a szabályai révén kell átmenni a Tiszán. Valamelyik tiszai kirándulónak ismerkedt meg Mosorinszky Ráda becskeréki hajószegény Csucs in Nova Csurogi lakossal ki elarulta neki, hogy ő hamis pénzt gyárt, a mit bevált $\frac{1}{3}$ igazi pénzért. Azóta sűrű levelezés folyt közük s Mosorinszki napokban megüzente Csucsinnak, hogy jöjjen be a becskeréki vásárra, mert van már pénze. Csucsin be is jött de a tördőrség idejekorán letartóztatta. A forgalomba hozni szándékol 50 és 1000 forintos papírpénzek tulajdonképpen sorsjegyek reklamározása használt papírszeletnek s csupán olyan emberek lehetett velük becsapni, a kik soha életükben nem láttak ilyen nagy bankót. Csucsin elmondta például a többek között, hogy Szerbiában eladott négy darab ezrest é forintjával, egy határvízvidéki faluban pedig valamelyik gazdtól 20 frtot és nyolc malacot kapott egy ezresért. Gavrilovics alkapitány a ki nagy ügyességgel leplezte le a bandát, most folytatják a vizsgálatot.

Az alakuló zombori gőzfürdőről.

Zombor város tanácsa felhívta a városi mérnöki hivatalt, hogy egy anketot hívjon egybe, melynek véleményét meghallgatva — a következő kérdésekre adjon véleményt: szükséges-e Zomborban egy modern gőzfürdő, mely méretű és berendezésű legyen, hová építtessék és a vizet honnan veheti a gőzfürdő?

Az anket Gergurov Milán elnöklete alatt múlt vasárnap összejött. Részt vettek benne: Sztankovics és Szobotka államépítészeti kir. főmérnökök, Szabó városi mérnök, dr. Poppovics és dr. Daninger főorvosok; Dr. Donoszlovits, és Falcione Lőrincz.

Az értekezet egyhangulag kimondta, hogy Zomborban egy modern gőzfürdő föllállítására elengedhetlen szükséges követelmény.

A fürdő berendezést a következőkben ajánlja: váróterem, langyos és hideg basszínok, gőzfürdő egy nyári uszóda 8—10 kád fürdő, porcellán- vagy cemenből; zuhanyok, ülőfürdők, mosoház, fürdőmesterek-lakás. Ezeknek előállítására és berendezésére az értekezet 80—100 ezer forintot számít.

Nagyobb vita fejlődött ki a fürdő helyére nézve. Falcione Lőrincz egyeniségének és ókes szólásának összes arsenalját vetette a latba azon eszméje mellett, hogy a fürdő a városi gyümölcs kertbe építtessék az export gőzmalommal szemben, indítványát azonban az egész értekezet egyhangulag elvetette. A gőzfürdőnek jobb, alkalmasabb, a város követelményeinek megfelelőbb legedőbb térséggel bíró helyet nem tud az értekezet: egyedül a vármegye határai területet. Egyedül Falcione aggdótt, hogy azt a város nehezen nélkülözheti, mert gabona piacznak szánt hely lenne az. A bizottság nem osztotta e nézetet, — mert a gabona-piacznak jobb és alkalmasabb hely nincs a városban, mint az export melletti nagy tér — a vasút mellett — ahová a gabona piac való is lenne.

Az értekezet a vizet egy furandó ártézi kutból nyerni véli. Egy oly mélységű és annyi vizet szolgáltató kut, mint a már meglévő ártézi kut — teljesen megfelelné a követelményeknek. Az értekezet szakértő mérnököinek egyhangu nyilatkozata szerint egy ily ártézi kut furatása a mai időben már nem kerülne többé legfeljebb 8 ezer forintba. A viz elegendő lenne, de miután jelenleg szélesebb méretű csöveket használnak a fűtésre, — ugy valószerűleg még több vizet lehet venni mint amennyit a mostani ártézi kut ad.

A helyre nézve ajánlatba lett hozva a Juhász-féle telek a Deák és Ötvös körút sarkán, azonban az értekezet azt kisinynek és messze levőnek tartja. Szóba jött a „Proféta vendéglő és a mellette levő Smidt-féle ház telkei — az értekezet ezen fundust elég nagynek — és rendkívül előnyös helyen levőnek tartja — azonban a vásártér mindennek daczára első helyre helyezi, mert akkor a fürdő park övezné és szépészeti szempontból a város ezen részét úgy a meghéjazát is rendkívül emelné. Az értekezet azt is kimondta, hogy a legelőnyösebbnek tartaná, ha magánvalalkozó építené a fürdőt és a város ingyen telket és esetleg évi subventiót adna megfelelő ellenszolgáltatmányok mellett.

Amint biztos forrásból értesülünk, a gőzfürdő létesítésére részvénytársaság alakul, — a prospectus és felhívás a részvények aláírására e napokban lesz kibocsájtván, — amelyről azonban a jövő számban fogunk megemlíkezni. Dr. D.

Külömfélék.

☞ Az egyedüli kell emes izü keserűviz a Ferencz József keserűviz, mely elismert határu hashajtószer, e körülményeknek tulajdonható azon tény hogy mindentűnt ismerik s általánosán kedvelt. Teljesen megbízható határu s így egy háztartásban sem szabadna hiányoznia. E kűtűnő vizet a világláállításokon tíz aranyéremmel tüntették ki.

Irodalom, művészet.

— *Fővárosi divatlevél.* — A Divat Újság-ból. — Vége a farsangnak, sutba kerül a bálruha, a jeget is megtörök a bőjti szelek és itt az ideje, hogy tavaszi ruháinkra és felöltőnkre gondoljunk. A divat tavaszi felöltők és köpenyek dolgában igen engedékeny. Divat és teljesen divat mind a kettő. Teljesen az egyéni ízléstől függ, hogy ki melyiket viselje. A fiatalos nyulának alakuak leginkább a hátul testhez álló, elől hajtókás félbő angolkabátot szeretik. Egészen feszes, elől is testhez álló, kabatról természetesen szó sem lehet mindaddig, a ruhá vissza nem térünk a sima angol ruháerekekra, meg le nem mondunk a széles csokros vagy nagy csattos övekről, mert egy feszes kabát alatt, hogy jól álljon, sehol sem szabad akadálynak lenni alatta. Az erősebb természetiek, a kik nem szeretik magukat mutatni, megmaradtak a teljesen bő Sans-Gêne-kabát mellett, a melynek a háta közepét egy befelé nagyon kiszélesedő vattóránccal díszíti. A bluzderék jobban uralkodik, mint szabadna. Nem csoda, minden szoknya és kabáthoz legjobb a mit viselhet az ember. A tavaszi gallérok és köpenyek ezen a tavaszon egyáltalán nem lesznek oly bővekk és redősek, mint eddig voltak. A legtöbbször a háta testhez álló és az eleje hosszan ésarpszerűen és néha egészen a szoknya aljáig. A régi mantillformához is nagyon ragaszkodik a divat. Az egyszerű tavaszi posztóköpenyeket díszíti egy a vállhoz hajló kerek gallér, a mely 1 1/2 cm. széles közökben, zsinórbetét fölül van tűzve, ezenkívül pedig magas gallérral van ellátva. Nagyon dívaos lesz az ázsírhimzés, a mely az egész alapot borítja és tül felé színórral, gyönggyel van dívozva és a himzés elkészítése után kivágya. Az így készült gallérrak a szélére dus, kivert szélű selyemfodrokot alkalmaznak. Az elegánsabb, kőzbe fénytelen selyemből vagy tülből készült köpenyeken a selyem és csipkefodrok dus egymásutánban váltakoznak, kőzbe ragyogó fekete vagy színes pillangó-himzéssel. Hanem legyen a tavaszi felöltőnk gallér avagy kabátforma, egynek nem szabad róla hiányzani: a magasan felálló, belül dusan csipkés, bodrokkal tele varott Valois-gallérrak, vagy a csupan csipkéből és selyemszalagból vagy tülből készült fülön felül érő nyakbodornak, a melyből a szép fejecske ugy kandikál ki, mint egy virág a levelei közlül. Az uton nehezen nélkülözhető, de bő és alkalmas voltánál igen kevésse kedvelt porköpeny három formában is készlül az idén. Az egyik a félíg testhez álló, elől egészen bő, a másik a teljesen gallérforma, a mely azonban földig ér, a harmadik olyan, mint egy pongyola, de négy-öt egymásra hulló, csipéig érő — természetesen — kerek gallér díszíti. Szövetük nyers selyem vagy igen finom kockás angol beige. A divatnak sokszor szemére vetett ingatagságát semmi sem cáfolja meg jobban, mint makacs ragaszkodása a kockás szövetekhez. A mi egyszerű stáplálni való kimenő csak van, az mind kockás. Próbálkozunk ugyan keresztben csikos kelmékkel az idén, de azt hiszem, hogy nálunk kivált, a hol középtermetűnél magasabb növésű asszony ritkaságszámba megy, nem igen fog elterjedni. A mi a kockát illeti, az van nagy is, kicsi is a legeslegparányibb, alig látszó kockákig, én mindenkinék az apróbb fajtát ajánlanám. A tavaszi kalapokról általánosságban annyit hallottunk, hogy középnyagságuk lesznek. A mi a formájukat illeti, az melleses. A kalap na nem egyéb alapnál, a melyre annyi tollat virágot és szalagot rakunk, mennyit fejünk és aranyunk megbir — néha még többet is.

— *Babarúha.* Közeledik a tavasz. La-

punk siet egy sereg jó könnyű kabát, kő penyke és kimenőruha-mintával, hogy könnyen választhassa belőle ki-ki a neki legjobban megfelelőt. A tavaszi felöltőkön kívül még két kitűnő tornaruha mintájával is kedveskedünk. Nem ajánlhatjuk a szülőknek, kivált a városi szülőknek elégé, hogy a gyermekeiket otthon is mindennap rendszeresen tornáztassék — ha másképp egyáltalán nem lehet, hát a két szoba közt az ajtószárfába eresztett rudon. A kik pedig elégé szerencsések egy kerttel bíró külvárosi házban lakhatni, azok okvetlen béreljenék háziuruktól a kertben egy akkora helyesksőt, a hol a gyermekek jó tornakészüléket lehessen felállítani. Azonkívül a jobb idővel meglehet a nagyobb sétákat, a szabadban való huzamosabb tartózkodást kezdeni. De nem szabad a gyermekeket azzal keseríteni, hogy minden kimenésre agyonöltöztetjük őket ugy, hogy az már magában véve is elvegye a kedvét a sétálástól. A kimenő ruhája se legyen díszeseb, mint a rendes, csak jó tartós, hogy ne kelljen szegénykének tulságosan vigyázni rája. Ne ártson neki egy kis eső, egy kis fűben való hempergés. Lehessen jól kikéfélni és tisztítani.

A „Magyar Könyvtár“ külön füzettel ünnepli meg a márczius 15-iki nagy évfordulót. A vállalat számára szabadság-harcunk történetének egyik legalaposabb ismerője, Gracza György irt egy „1848. márczius 15“ című kis munkát, mely a lehető legrészletesebben mondja el a nagy napnak eseményeit, természetesen kiterjeszkedve annak közvetlen előzményeire és következményeire is. Az élénk és meleg hangú előadás kellemes olvasmányt tesz ki a füzetet, melynek most, a nagy évforduló alkalmából bizonyára óriási kellenődsége lesz. Tanárok és tanítók kétségkívül ajánlani fogják az ifjúságnak is, hiszen a füzet ára — 15 krajczár — a szegényebbek részére is lehetővé teszi megszerzését. Megrendelhető a „Magyar Könyvtár“ kiadóhivatalában Lampel R. (Wodianer F. és fiai) Andrássy-út 21. és minden hazai könyvkereskedésben.

Apponyi az Akadémiában.

Gróf Apponyi Albertet beajánlják az Akadémiába. A második osztály tiszteletbeli tagjává ajánlották be külön-külön ajánlattal: Láng Lajos, Concha Győző, Acsádi Ignác és Asbóth János. Az utóbbi roppant meleg ajánló levelét egyik köznyomatos utján publikálja, s mi érdekes voltáért közreadjuk ennek a beajánlásnak szebb részzeit:

„Apponyi Albert grófot a II. osztályban tiszteleti tagnak ajánlom.

Látjuk, hogy vannak, akik elégé jó jogczimnek tartják az akadémia tagságra, ha valaki valamely tudomány vagy a tudományokkal kapcsolatos intézetnél kisebb-nagyobb ideig alkalmazásban van és némi adatokat és ismertetéseket is publikált; ellenben idegen szemmel nézik, aki sem ilyen hivatalban nincs, sem kényerét nem keresi valamely tudomány után, vagy legalább tudomány körül.

De ha azt akarjuk, hogy a nemzet szellemi élete szíve lüktessen a Magyar Tudományos Akadémiában, ha helyre akarjuk állítani régi tekintélyét, népszerűségét, ha nem a nemzet közönyét, hanem érdeklődését akarjuk, ha nem akarjuk, hogy idővel középtanodái tanáregyesülétté sorvadjon, hanem álljon meg eredeti rendeltetésének színvonalán: akkor a Magyar Tudományos Akadémiában egyesíteniünk kell mindazt, ami a magyar szóban megnyilatkozó szellemi fénye. És ebből a szempontból gróf Apponyi Albert első helyen áll.

Nézetünk eltérhetnek sokban vagy egészben. De nem ez a kérdés. A kontesztatív teszi a szellemi életet. Ahol csak

egy irányt, csak egy felfogást tűrnek, ott a szellemek meddősege, az eszmék megosztosodása kezdődik, a bizantinizmus uralkodik. Bármint helyeselünk vagy ellenezünk gróf Apponyi Albert politikai szónoki működésében, mint politikai szónok a legnagyobbak egyike, az volna a legnagyobb nemzeteknél is. Szellemi látóköre univerzális a szak- és szakoscsokorlátóság e napjaiban. Magyarsága tökéletes, mintaszerű midőn a politikusok, szak- és hírlapírók jórésze már nem tud magyarul írni. Kiválóan művelője a magyar nyelvnek, sőt fejlesztője. Mert annak a férfias, hangzatos, esengő-zengő magyar nyelvnek, melynek legszebb hatásai épen a szónoklatban vannak, oly erőt, oly bájt, oly hangzerelést fejtette ki, melyeket nem találunk előtte. Játsszik a színek minden hurjain, a legszárzabb anyagok tündöklést tud adni, nemes előkelőséget a legelfajultabb vitának. Szónoklatainak kompozíciója harmonikus és impozáns egész az improvizációkig.

Fejtetése, boncolása, a föllelet eszmék és szempontok gazdagsága mellett is mindig átlátszóan tiszta, világos, szoros kapcsolatban mintha önként folyna; indokolása nemes és felemelő, humora, ha hozzá folyamodik, deris és felderítő; iróniája finom, elegáns kiméletes és a nemes ízlés nem hagyja el ezekben, valamint felháborodásában sem. Persvasiója magával ragad, lelkesedése, felháborodása felemel. Ha nem is tartozik ide, de tartozik a szónok jellemzéséhez az a mód, ahogyan szellemi alkotását támogatja az előadás művészlere: a magas alkat tartásának kezesetlen előkelősége, a merészen metszett arezultatnak, a taglejtésnek nyugodt és mégis minden hatásra képes játéka a bugó hangnak gazdag modulációja, melyet, mondhatnám, zenei művészlerevel ugy ural, hogy diszszonanciába a teljes hévnek, sőt szenvedélyének ritka pillanataiban sem csap át. Az ilyen szónok érteni meg, hogy miért sorolták a régiek a szépművészlerek közé a retorikát. De ha ezért és szónoki egész jellemnél fogva magának követelhetné gróf Apponyi Albert az akadémia nyelv és széptudományi osztálya is, a II. osztályba sorolja őt azt, hogy szónoki működését csaknem kizárólag a politikai vitáknak szentelte és ezekben a politikai és társadalmi problémák megoldását lényegesen előre vitte. Mert jóllehet nálunk nem érvényesül a pártok váltógazdasága, téves azt hinni, hogy az ellenzéki eszmeharcos működése meddő. Ellenkezéleg. Folytonosan látjuk, hábar gyakran későn és nehéz vajadások közt is, eszmék átszivárgását és érvényesülését az állandó uralomban lévő pártnál és éppen gróf Apponyi Albert működése ennek egyik legesztantósabb bizonyossága.

A zombori vonatok érkezése és indulása

Ervényes 1897. évi október hó 1-étől.

Érkezés.	Indulás.
Szabadka felől:	Szabadkára
6 óra 45 percz reg.	6 óra 46 percz reg.
3 „ 34 „ délután	11 „ 54 „ délbén
8 „ 34 „ este	8 „ 35 „ este
Gombos felől:	Gombosra:
6 óra 39 percz reg.	6 óra 55 percz reg.
11 „ 47 „ délbén	3 „ 41 „ délután
8 „ 25 „ este	8 „ 41 „ este
Baja felől:	Bajára:
3 óra 24 percz d. u.	7 óra 05 percz reg.
6 „ 25 „ reg.	4 „ 05 „ délután
Ujvidék felől:	Ujvidékre:
6 óra 30 percz reg.	2 óra 30 percz reg.
11 „ 22 „ délelőtt	7 „ — „
7 „ 18 „ este	3 „ 51 „ délután

Felcélős szerkeszlő: Dr. Alföldy Árpád
köz- és váltó-üggyéd.

Kiadó-laptulajdonos: Oblát Károly.

HALHÓLYAG

elsőrangú orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint a legmegbízhatóbb és feltétlenül ártalmatlan gyógyszer urak és hölgyek számára. Ára tuczfokonként eredeti pártist csomagolásban 80 krtól 8 frtig. Megrendelések pontosan és díjmentesen esz közölhetnek.

KELETI J.

os. és kir. szab. kötszer-gyár
BUDAPEST, IV., koronaherezeg utca
17. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve zárt borítékban forintnyi megrendelésnél 15% árengedmény. Az összes betegápoláshoz szükséges szerek és cikkekkel képes árjegyzék kívánatra szintén díjmentesen küldetnek.

Mész-kereskedés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy a Trefort-utczában, a gymnásium melletti Perlesz-féle házban

mész-elarusitást

létesítettem.

Ara mmázsája 1 frt 60 kr.

Kiló számra 2 kr.

idősb Lustig Mór.

A „Santal Egger“

kiváló gyögyerejű készítmény. Felfröccsenő teszi a Copavát és Culehát, Felülmolja pontos és biztos hatásban eső, hólyag és vesebetalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbját. A Hamamelis Injeccióval egyetemben használva a legmagasabb jólyást megszinteli 1 üveg (40 darab) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges bekiadása mellett postán bérmentve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 2 üveg injektó és 1 üveg Santal Egger bérmentve 3 frt 25 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nandor“-hoz Budapest, VI., Váci-törnt 17.

Kápható Zomborban Schwarz Emil gyógyszerész úrnál. (B.)

Órák és Ékszerek
ugy készpénzért mint előnyös
részletfizetésre
legolcsóbban vásárolhatók
Merényi

óra- és ékszer-gyári raktárában.
BUDAPEST, VII., Erzsébet-raktár 34. sz. l. em.
A világhírű Audemars Frères genfi órágyár kiz. vezér-
képviselete.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Telefon.

1677. szám 1898.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szent-József

országos vásár

f. évi márczius hó 17-től bezárólag márczius 21-ig fog megtartatni.

Ezen vásárral a délmagyarországi (azelőtt banati) lóvásár van egynekötve, Temesvárott, 1898. évi február hó 4-én.

A városi főkapitányságtól.

Bandi Rezső
Főkapitány.

A legközelebbi országos vásár 1898. évi majus hó 26-tól bezárólag június hó 30-ig fog megtartatni.

MINDEN KÖHÖGÉST,

ép ugy, mint a légeső, gégo és tüdő hurutos megbetegedéseit, valamint a légzési nehézségeket, a mellszűkítést, asztmát, claykésodást, számar és gőrcsös köhögést, rekedt éget, nyálkaingert a nyakban — a zórák gonkört, a gyócsabbban és legjobban a hat előzlatat az éveken át bevált, orvosi rendelet szerint készített és az orvosoktól ajánlott Szt.-György-heavál, melynek csomagja 50 kr. és a hozzá tartozó Szt.-György hurtop doboza 50 kr. a pontos orvosi utasítással együtt. Az eredmény néháy nap múlva látható. Kétsomagot a lecsóbbát nem küldünk.

Postán való küldésnél 20 krtól több es magolás és nyakelőzet — (pértó nélkül). Minden megrendelés a Szt.-György gyógyárba Besben, V2 Wimmergasse 33. sz. int zendő. Kivánatos az öszeg előleges bekiadása postánvalányon. Körik, ezt a hirdetést tessék kivágni és eltenni.

Suchard-chocoládé és kakao.

Eőfordult tevédek kikérülése végett, a nagyérdemű közönség arra figyelmeztetik, hogy

Suchard Ph.

az úrynevezeti

töredék chokoládét

sem nem gyartja, sem a tőrolomban nem hozza. A Suchard Ph.-féle chokoládék csakis tisztán és — mint ismeretes — csak Staniol-csomagolásban a gyári jelvénynyel és aláírással ellátva, szállítottik.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.
Ezen hírnemes házsszer elemült az idő megpróbálásoknak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdlomcsillapító betörőszószként alkalmazatik közcivnyénel, eszunal, fagysszaggatásnál és megfűtésnél és az orvosok által beörzsolóssore is mindig gyótkorában rendelkeztek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyótkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi nepszert házsszer, melynek egy házsszerkénti árban valóban minden gyógyeszerárban kézzel len van; foraktár: Török József gyógy-szerésznél, Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbbértékű utasítást az forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjelzés nélkül mint nem valódit utasítsa a szára.
RICHTER F. AD. és társa, es. és kir. udvari szállók. BUDAPEST.

D'WAGNER ÉS TÁRSAI
EGYESÜLT GYÁRAK
MINT BETÉTI TÁRSASÁG

SZIKVIZGYÁRAK
BERENDEZÉSE ÉS ELLÁTÁSA.

SÖR ÉS BORKIMÉRŐ
KÉSZÜLEKEK.

ÉLEKTRO-GALVANIKUS
FÉMLEMEZELÉSI
INTÉZET.

BUDAPEST
IX. JINODY-UTCA 3
(a Szalla melom mögöl.)

FOLYÉKONY SZENSAK

TÉPES ÁRJEGYZÉK INGEN ÉS BÉRMENTESEN

Posztószétküldés csakis magánosoknak.

Egy szelvény, 3.10 jó	} valódi gyapju b6l.
10 m. hosszú, elegendő egy férfi-öltönyre ara csak	
frt 3.10 jó	
frt 4.80 jó	
frt 7.50 finom	
frt 8.70 finom	
frt 10.50 legfinomabb	
frt 12.40 angol	
frt 14.95 lamngarn	

Egy szelvény fekete szalon-öltönyre 10 fit. Felöltő szüreték m. 3 fit 25 król feljebb; Loden csinos simekbe egy szelvény 6 fit, egy szelvény 9 fit 95 kr., Peruvienne és Dosking, állam-, vasuti és hírol talár-szüreték legfinomabb Kammgarn és Cheviott, valamint egyenruhás-züreték a pénzügyörseinek és esendőseinek stb. stb. küld gyári áron, az általános ismert czég posztó gyári-raktár **Kiesel-Amhof Brünnen.** Minták portó és díjmentesen. Mintakü szállítások. Figyelmeztetéstül. A t. cz. közönség különösen figyelemzteti arra, hogy a szüreték közvetlen megrendelésnél sokkal olcsóbbak mint a kereskedőknél rendeltek. A Kiesel-Amhof czég Brünnen a szüretéket valódi gyári áron küldi szét minden százálek hozzászámítás nélkül.

Felveszünk

bármily allasu egyéneket, mindennütt, sorsjegyeknek részvétetést melletti eladásához. Legkedvezőbb jutalékfeltételek.

Az Első magy. iparbank váltóüzlete BUDAPEST IV. Deák Ferencz utca 5 sz.

Mauthner-féle magvak.

előes ideje: Augustus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15-20 cm.

Talaj minőség: közepes trágyázott.

Magmennyiség: 15-20 Cm.

Magmennyiség: 15-20 Cm.

Magmennyiség: 15-20 Cm.

A Mauthner-féle hirneves konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapest Andrassy-ut 23. szám alatt lévő Mauthner Ödön czég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, egy a mellékelt rajz is mutatja.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A czég 16 év óta áll fenn a most már az országon kívül is elterjedt a hír: a mennyiség ország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Steuereország, Alsó és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesállománya ezáltal 700,000 db; vadonállománya 10 millió. A czég évenként 4500-5000 rendelének küld szállítványokat. A gyümölcsfaiskola teljesen homoklajon létesült a homoki szőlőtelepítőknek kincses háza szert, mert mint tudva van a homokmortalajból kikérült fa a homok földben épen egy, mint az agyag, köveces talajban, nemkülönbön a lapos és magas (hegyes) fekvésű mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodásu vagy túlságosan kövérít talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult Berecki Máté meszkövösházi hirneves telepről valók. Ugy magasderékű, valamint törpe csemetek megrendelhetők körte, alma, szilva, őszibarack, kajaszin-barozak, cseresznye, meggy, laponya, birs, dió és sperből. Az 1-2-3-4 éves, gazdasz gyökerű, fajhiteles, igen szép csemetek darabja azok erőssége szerint 15 król 40 krig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45-50 kr. Nagyban vételel az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból tábla-ültetés folytan 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemetek is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krért, melyek gazdasz gyökerzettéknél fogva főként nagybani telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemetek vadonozni is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt országul. A gazdasz gyökerzettéknél donozok 1000 azok erőssége szerint 6 frt 85 król 18frtig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. - Lévelezem:

Unghváry László gyümölcsfa-iskolája Czegléden.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

Egyedül valódi angol balzsamot

(Tinctura balsamica) nagyban és kicsinyben csakis **THIERRY A.** gyógyszerész Pregrada, Rohits mellett hatóságilag engedélyezett és törvényesen bejegyzett **balzsam-gyára** szállít.

Valódi csak ezzel a kereskedelmi törvényezék bejegyzette **zöld védjeggyel**

Balzsamom teljes csomagolása a minták törvényes védelmében van.

A legértékesebb, leghatásosabb, legolcsóbb és legjobb népies háziaszer mell- és tüdőfájdalmak, köhögés, köpet, gyomorgergés, átvághány, rossz íz, rosszabb lehellet, fejfájás, gyomorgergés, felvadás stb. ellen egy belsőleg, mint külsőleg alkalmazható fogfájás, szájhigiénia, fagydagatok, égési sebek stb. stb. ellen.

A hol nincsen raktár, ott közvetlenül rendelünk ezen a címen: **An die Balsamfabrik des Apothekers A. Thierry in Pregrada bei Rohits.**

Ar Magyarország és Ausztria bármely postahivatalára ládával együtt portómentesen küldve: . . . . . 4 korona 60

Bozsna és Hercegovinába 30 król drágább.

Hamisítót és utánzókat, valamint hamisított gyártmányok Árualtít a védőjogtörvény szigoruan üldözi.

Schutzengel-Apothek Egyedül valódi **Százlevelű rózsakenőcs** (Balsambalbe ex rosa centifolia).

A jelenben a legerősebben ható kenőcs.

Nagy antiszeptikus értéke van. Kinttőn megátólja a gyuladást. Bármely régi külső bajnál és sebnél határozott eredménnyel van legelőbb is javulást és fájdalomak enyhülését idésti elő.

Két adagnál kevesebbet nem küldenek a szállítóküldés csakis előleges fizetés vagy utánvételi eszközök. 2 tépő ára bármilyen küldve és már betudva a szállítóküldés és csomagolásként 3 korona 40 fillér.

Örökzöldnek hatás nélküli való hamisítások vásárlásaitól és jól tessék ügyelni, hogy minden helyen bőségety legyen a fent látható védőjegy és a czég címe: **Schutzengel-Apothek des A. Thierry in Pregrada.** Minden tépőben hamisított utasításba van csomagolva. Százlevelű rózsakenőcs hamisított és utánzóit a védőjogtörvény szigoruan törvényesen és szigoruan üldözi, valamint a hamisítványok terjesztőit is.

A hol nincsen raktár, ott közvetlenül rendelünk ezen a címen: **An die Schutzengel-Apothek und Balsamfabrik des A. Thierry in Pregrada bei Rohits.** A szállítóküldés csakis előleges fizetés vagy utánvételi eszközökkel.